СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVIII. Ч. 129. Джерзи Сіті, Н. Дж., четвер, 5 червня 1930. VOL. XXXVIII. No. 129. Jersey City, N. J., Thursday, June 5, 1930. THREE CENTS.

„ГРАФ ЦЕПЕЛІН" У ДОРОЗІ ДО ЕВРОПИ

ЛЕТИТЬ 85 МИЛЬ НА ГОДИНУ І 5,000 СТІП ПОНАД ОКЕАНОМ.

З „ГРАФА ЦЕПЕЛІНА". — Німецький кермовий корабель „Граф Цепелін" долітає до Европи. В четвер прибуде до Севілі в Еспанії, де висіде 7 подорожних. По двогодиннім перерві відлетить цепелін далі до Фрідріхсгафен у Німеччині.

Всі подорожні є в добрім настрою, бо досі була погода й їзда приємна навіть для тих, що їдуть перший раз цепеліном. Особливо не можуть подорожні забути того великого враження, якого вони дізнали, коли летіли нічю над нюйорськими хмародерами.

ЕПИСКОП КЕНОН І ЙОГО КАМПАНІЯ ПРОТИ СМИТА.

ВАШИНГТОН. — Сенатський лабіїстичний комітет візвав методиського епископа Джеймса Кенона мол. до зложення зізнань у справі його виборчої кампанії, зверненої проти бувшого говернора Смита, коли він кандидував на президента держави.

Кенон відповів, що він не є обовязаний давати відповіди на такі питання, які мають насправді політичний характер, а навіть особистий. Він каже, що в той спосіб атакували його завжди мокрі й римо-католицькі газети.

А з рамени комітету підносили, що комітетови ходить між иншим о те, що Кенон був заінтересований більше прогибіцією ніж самим вибором президента.

НАСЕЛЕННЯ НЮ ЙОРКУ.

НЮ ЙОРК. — З останніх цензусових обчислень виходить, що Ню Йорк разом з передмістями зріс щодо числа населення на 775,015 осіб. Число населення міста виносить тепер 6,395,063 мешканців.

БИРД У ДОРОЗІ ДО НЮ ЙОРКУ.

КОЛОН. — Заступник адмірала Бирд пустившися в дорогу з обома своїми кораблями, особливо радий з того, що привезе до Ню Йорку всю свою дружину, з якою вибрався був досліджувати полудневий бігун.

РАДИТИМУТЬ СЕРЕД СПЕКИ.

ВАШИНГТОН. — Сенатори Вотсон і Мозес відбули конференцію з президентом Гувером у справі відложення спеціяльної сесії конгресу, на якій мали би радити над ратифікацією лондонського договору. Сенатори хотіли відложити сесію до осени, зглядно аж до грудня. Президент одначе заявив, що коли ратифікація не перейде на цій сесії, то по її замкненню буде сейчас скликана надзвичайна сесія, яка відбудеться у липні.

ВЕЛИКА СПЕКА.

НЮ ЙОРК. — Природа строїть цього року жарти. Раз холод як у зимі, а другим разом спека. У вівторок було в Ню Йорку 87 степенів горячі. 75,000 людей втікло від спеки на Куні Айленд, а дороги були затарасовані автомобілями, бо хто міг і мав час, втікав над море.

Ізза спеки померло 4 особи.

ЖІНКИ І ПРОГИБІЦІЯ.

НЮ ЙОРК. — „Ди Вімен організейшен фор Нешенел Ріформ" відбула збори екзекутиви, на яких рішено попирати при виборах тільки таких кандидатів на уряди, які є мокрими. Рішено не вибирати навіть таких, які відкликуються до народа й заявляють, що будуть займати таке становище, за яким заявиться більшість.

ГУВЕР СТОЇТЬ ПРИ СВОЇМ ВЕТО.

ВАШИНГТОН. — Кореспонденти питали президента в справі ухвали конгресу, силою якої заветований Гувером законопроект у справі пенсій для ветеранів еспанської війни став законом. Президент приняв рішення конгресу з повним спокоєм, але твердить, що його вето було слушне, бо воно не дало би змоги побирати допомогу від уряду людям богатим і тим, котрі набавилися хороб, які не мають нічого спільного з службою в армії чи з війною.

ПРИЗНАЧУЮТЬ ДИПЛЬОМАТА ДО ЖЕНЕВИ.

ВАШИНГТОН. — Департамент стейту призначив на американського консуля до Женеви Прентиса Гилберта, заступника начальника дивізії для західно-европейських справ. Кажуть, що висилають до Женеви людину, дуже добре обізнану з дипльоматичним діловодством та европейськими справами. Зроблено це головно тому, що Женева є осідком Ліги Націй та що Злучені Держави щораз більше змушені входити з Лігою в контакт.

КАЖЕ, ЩО ҐАНДІ НЕ Є ДІЙСНИМ ПРОВІДНИКОМ.

НЮ ЙОРК. — Епископ Бедлей з Бомбею, котрий тепер перебуває в Америці, подає, що те, що тут пишуть про Ґандія, не є згідне з правдою. Американці змальовують якогось „американського" Ґандія, а не індуського. Він твердить, що в Індії нема загального повстання, а тільки є бунт проти платнення податків. На думку епископа, Індія не є здібна до самостійности, а тільки до автономії. Ґанді є за відкоиту самостійність і тут він не має богато прихильників.

ДИПЛЬОМОВАНИХ ЩОРАЗ БІЛЬШЕ.

НЮ ЙОРК. — Президент Колюмбійського університету, д-р Никлас Батлер, роздав 4,895 диплиомів і 861 инших свідоцтв. Закінченню року приглядалося 30,000 студентів і богато гостей. Присутні зложили на університет титулом жертв $195,000.

ЮВИЛЕЙНИЙ РІК „РІДНОЇ ШКОЛИ".

В 1931 році мине 50 літ від заснования „Рідної Школи", що спершу називалася „Українське Педагогічне Товариство". В тім році буде все свідоме українське громадянство улаштовувати всякі ювилейні свята в честь цеї важної установи, яка вже 50 літ вчить і виховує молоде покоління, щоби зготовити народови кращу долю. В тім році має також зрости жертвенність на ціли „Рідної Школи". До того причиняться й инші українські товариства й установи.

СТРАЙК ЖИДІВСЬКИХ КУПЦІВ У РОЖНЯТОВІ.

Дня 28. IV. ц. р. жидівські купці місточка Рожнятова оголосили страйк, замикаючи всі склепи з виїмком ресторанів. Причиною страйку — дуже високі податки. Того самого дня жидівські купці в Турці теж замкнули всі свої склепи на знак протесту проти дуже високих податків.

НАПАДАЮТЬ НА БЕЗБОРОННИХ ЛЮДЕЙ.

Лукіян Семчук і Кирило Бойчук з Космача напали на шляху Брустури-Космач на безборонного Дмитра Семчука й побивши його тяжко металевими топірцями в голову, зрабували йому сердак, шкіряний пас з грішми й годинник. Бандити втікли.

ХОТІВ ПІДПАЛИТИ МЛИН.

Микола Григорів зі Стрильця хотів підпалити у томуж сел млин Дм. Лазорки. В тій ціли обляв стіну млина бензиною й підпалив її. Вогонь вгасили. Мотивом підпалу було бажання Григорова позбутися конкурента, бо він теж посідає млин у тому селі.

ШЛЮБ ГУРТОМ І СПІЛЬНА ПОШЛЮБНА ПОДОРОЖ.

В Великодний Понеділок триєстенський епископ Фогаро дав шлюб 70 парам новоженців. Всі вони брали шлюб гуртом. Новоженці влаштували після шлюбу одно спільне весілля, на котрому були теж представники війскових і цивільних італійських властей. По шлюбі новоженці поїхали всі разом одним потягом до Риму. Там приймав їх Мусоліні й представники політичних властей.

ВБИВСТВО НА СЕЛІ.

У Сеняських біля Львова вбито з кріса Ст. Грицева, коли пив пиво в своїй хаті. Виновника шукає поліція.

МІЖНАРОДНЯ ЗАЛІЗНИЧА КОНФЕРЕНЦІЯ В ОДЕСІ.

На днях в Одесі розпочалась міжнародня залізнича конференція в справі безпосередньої комунікації між Европою й Азією. В конференції бере участь 12 держав.

ГОЛОДІВКА 400 ВЯЗНІВ У СОФІЇ.

В одній з вязниць у столиці Болгарії Софії почало тими днями 400 вязнів голодівку тому, що в тій вязниці ввели дуже строгий правильник.

ЖІНКА ВБИЛА МУЩИНУ.

Параска Остафійчук з Ільця біля Косова вбила вистрілом з кріса Пилипа Бриндзака парубка з тогож села. Причиною душогубства — любов. Вбийницю арештували й віддали судови.

КНИЖКА, ЯКУ МОЖНА ЧИТАТИ В КУПЕЛІ.

Нема сумніву, що багатьом людям у купелі нудиться. Беручи те під увагу, один англійський видавець видав тими днями кілька книжок з непромакального матеріялу. Англійські часописи пишуть, що цей видавець хоче створити цілу бібліотеку того рода книжок.

ЯК РАДЯТЬ СОБІ МОЛОДІ АМЕРИКАНСЬКІ ГРЕКИ.

Злучені Держави Америки роблять трудноці жінкам, а особливо східно-европейським жінкам, з дозволом виїзду до Америки. Такі утруднення й обмеження мають на меті „американізувати" чужі, неанглійські народи. Річ ясна. Чужинці, що женяться з одноплемінницями, довше задержують свою національність, бо домашня розговірна мова їхня рідна, якої вчаться й діти. Таким чином така родина й серед чужинців задержує своє національне обличча. Якщо нема краянок, то чужинці, приневолені обставинами, женяться таки з Американками. Тоді дома звичайно розговірна мова англійська і діти виховуються вже в англійській мові та й така родина звичайно пропадає для своєї нації. Вона „американізується".

До таких народів, яких жінкам важко дістатися до Америки, належать европейські Греки. Одначе молоді Греки, свідомі національно, що не бажають розплистися в англійському морі та хотять своє молоде покоління виховати в грецькій мові і в грецькому дусі, найшли спосіб і на це. Після сьогорічного Різдва зібралося 1,160 молодих американських Греків та приїхали разом до европейської Греції. Там кожний вибрав собі Грекиню, оженився з нею та відтак разом з своїми жінками повертали до Америки. Таким чином американські молоді Греки дбають не тільки про себе, але й про своє молоде покоління.

Як булоб це гарно, якщо й молоді американські Українці пішли слідами розумних Греків і замісць женитися з чужинками — брали за жінки Українки з рідного краю. Думаємо, що ця наука не піде до ліса... — („Новий Час").

РОДИННА ТРАГЕДІЯ У ЛЬВОВІ.

Іван Збір, що мешкає при вул. Лещинського 43, застрілив вистрілом з револьверу свою маленьку донечку Єлисавету, опісля вистрілом з того револьверу пополнив самогубство. Іван Збір, це емеритований залізничник, що одного разу був в залізничій катастрофі. Від того часу він занепадав на здоровлю, діставючи час від часу нервовий розстрій. Можливо, що й у хвилині, коли вбив свою дочку й себе, дістав був нервовий розстрій.

ЩО ЦЕ ТАКЕ ПОДРУЖЕ?

Англійський посол до парляменту, соціяліст Торн, має тепер 72 роки й вже четвертий раз женяться. Його жінкою має бути тепер 42-літня панна Беатрича Колін. Він є стопроцентовим самоуком, бо ані одного дня не був у школі. Недавно просили його, щоби він висказав свій погляд на матримоніяльні справи й 72-літний старець сказав про подруже таке: „Подружє є подібне до ножичок. Одна половина без другої не має жадної вартости. Якщо муж і жінка ділають у той спосіб, як обі половини ножичок, тоді подруже є добране".

ПОДОРОЖ ДО ПІВНІЧНОГО БІГУНА НА МОТОЦИКЛЯХ.

Знаний норвежський подорожник майор Гранд вибирається в подорож до північного бігуна. Дорогу від побереж Антарктиди аж до самого південного бігуна хоче він відбути на мотоциклях.

ПЕРЕДІСТОРИЧНІ РОЗКОПКИ НА ВОЛИНІ.

Професор Гофман з Рівного відкрив біля Острога в одній могилі кілька глиняних начинь, кремяну сокиру, кости й сліди огнища. Знавці твердять, що ці розкопки походять з 1800 р. перед Христом.

МУЗЕЙ ПОЧТОВИХ ЗНАЧКІВ В БУДАПЕШТІ.

В Будапешті відчинено цими днями музей почтових значків. В тому музеї зібрано 49 тисяч заграничних і біля 7 тисяч мадярських почтових значків. Там можна найти майже всі почтові значки, що були в обігу від 1850 р. по нинішний день за кордоном і на Угорщині. В тому музеї зібрано теж ріжні старі почтові штемплі, кліші, проєкти почтових значків тощо.

БУДЕННИЙ ГРОЗИТЬ ПОЛЬЩІ.

З нагоди 10-літних роковин польсько-большевицької війни Буденний помістив у радянській пресі статтю, в якій показує, що Польща приготовляє нову війну та що польський мілітаризм зростає. Буденний погрожує Польщі і накликає змiцнити червону армію для оборони радянської України. „Комуніст" з нагоди статті Буденного пише, що колиб Польща хотіла забрати Київ, то втратить Варшаву.

ТРОЦЬКИЙ ПРОЦЕСУЄТЬСЯ.

Лейба-Бронштайн Троцький почав судовий процес проти дрезденського видавця Карла Райснера, який закупив у нього право видання твору „Ленін і його епігони". Продаючи свій твір, Троцький застеріг собі, що в цьому видавництві не можуть рівночасно видаватись твори антибольшевицьких письменників чи публіцистів. Видавець забув про цю умову і видав твір Керенського і це стало причиною процесу.

ЛЕТУНСЬКА КАТАСТРОФА НА САГАРІ.

На днях французький літак, перелітаючи понад Сагару, упав на землю і кілька днів про летунів не було чутки. Військова влада вислала відділ кінноти на верблюдах, щоби віднайти розбитий літак. Справа вдалася, найдено літак, а біля нього одного летуна вбитого, а другого раненого. Двох летунів, які з цеї катастрофи вийшли цілі, не найдено, бо вони пустились пішки шукати на Сагарі людських осель, щоби вернути з помічю для раненого товариша.

ТАЙФУН НАД ЯПОНІЄЮ.

Протягом 40 годин над Японією шалів тайфун, який знищив життя понад сотні осіб, поруйнував богато сіл, особливо на острові Гокаідо. Деякі доми й вирвані дерева перекинені кілька кільометрів від свого давного місця.

КОПАЛЬНЯНА КАТАСТРОФА В АФРИЦІ.

В копальні „Антильопа" коло Ґвангу була копальняна катастрофа, в якій згинуло кільканадцять осіб, самих Мурийнів та один інжинір, якого роздавила опадаюча вінда.

ПОЖЕЖІ.

В селі Пужники біля Бучача повстала пожежа, яка знищила 16 мешкальних домів і 38 господарських будинків. Загальна шкода виносить біля 125 тисяч золотих.

КРІШНАМУРТІ ГОВОРИТЬ.

Новий індійський пророк, якого ріжні теософи вважають навіть новим месією, світлом Сходу, якого твори здобувають популярність серед европейських релігійних кочевників, перебував недавно в Берліні. Він заявив, що перед кількома місяцями розвязав свій орден, бо правда не дається організувати, а шукати її повинна кожна людина сама для себе. Крішнамурті це молодий Індус, великої краси, з виглядом вродливої дівчини з натхненим, пророчим виразом лиця і серед своїх учнів й одноду́мців має найбільше молодих жінок. У розмові з журналістами заявив, що він не вважає себе новим месією, як це дехто, але відродженим духом Будди.

САЛДАТЕСКА В ПОЛЬСЬКОМУ УРЯДІ СКРІПЛЮЄТЬСЯ

ВАРШАВА (Польща). — Останніми часами урядова ґазета „Газета Польська" гостро напала на маршалка сойму, соціяліста Дашинського, за те, що він виступив у пресі з заявою, що державний розум вимагає, щоби була співпраця між правительством і соймом. Він підніс, що поступовання Пілсудського зробило неможливою таку співпрацю правительства вже з третім соймом.

Очевидно, для дальшого скріплення правительственої опозиції до сойму на сатновище міністра справ внутрішніх, Юзефського, якого вважають ліберальним, покликано генерала Складковського, відомого реакціонера. Складковський уже був раньше на цьому становищі й уславився урядовими махінаціями при виборах до сойму, коли довелося верховному судови касувати багато виборів.

В політичних колах уважають, що покликання Складковського до уряду є підготовкою до розвязання цього сойму й призначення нових виборів у зимі.

ПРОБА ПЕРЕД ПРЕДСТАВЛЕННЯМ.

МОСКВА (СССР). — Тут розпочався зїзд комуністичної партії Москви та її району. Цей зїзд треба вважати ґенеральною пробою перед всеросійським комуністичним зїздом, який розпічнеться в Москві негайно по закінченню льокального московського зїзду.

Вожди комуністичної партії на цьому льокальному зїзді вже остаточно приготуються до всепартійного зїзду. Намічається боротьба правого крила комуністичної партії з поспішною соціялізацією села. Натомісць вожди партії, котрі стоять при владі, готуються боронити свої позиції й виставляють кличі нищення „кулаків" у селах, як певної кляси. Ще більш ліві елементи домагаються також поставлення завдання взагалі нищення нової буржуазії в селах, але проти цього виступає Сталін та його прихильники.

ПОПЕРЕДЖЕННЯ ВОРОШИЛОВУ.

МОСКВА (СССР). — Несподівано усунено зі становища заступника воєнного комісаря Уншліхта, який був правою рукою Ворошилова, комуністичного воєнного міністра. Таксамо Уншліхта звільнено з головства в воєнно-революційнім комітеті. Ближчих причин такої негайної й несподіваної зміни не подано. Уншліхт недавно виголосив промову, в якій зазначив, що війна неминуча в скорому часі й до неї треба готуватися.

В більш поінформованих колах уважають, що це є попередженням Ворошилову, що й він може скоро злетіти зі свого становища. В такому поступованню Сталіна бачать підтвердження того, що дійсно між ним та Ворошиловим прийшло до гострого конфлікту ізза колективізації селянських господарств, проти чого рішучо виступав Ворошилов, знаючи, як негативно до колективізації ставиться армія.

ІТАЛІЯ НЕ ВІРИТЬ ПАЦИФІСТИЧНІЙ ПРОПАҐАНДІ.

РИМ (Італія). — Міністер справ закордонних Ґранді підчас своєї промови в справі бюджету свого міністерства торкнувся справи воєнної фльоти. Він зазначив, що інтереси рівноваги й мира в Европі вимагають, щоб Італія мала воєнну фльоту такої саме сили, яку буде мати Франція. Далі він зазначив, що вісім років тому на морській конференції у Вашингтоні французький делеґат признав рацію такому домаганню Італії. Отож Ґранді підкреслював, що властиво не Італія, а Франція є причиною того, що між ними нема порозуміння.

Закінчив він свою промову тим, що треба свідомо й тверезо дивитися на справи. Це нічого не значить, що останніми роками в Европі зявилося багат опацифістичної літератури, бо література не є політика. Крім того пацифізм і пропаґанда його це одна справа, а справжній мир і реальна політика — инша справа.

БУНТ У ВЯЗНИЦІ.

БОМБЕЙ (Індія). — У вязниці міста Ворли вибух бунт вязнів, переважно Індусів, яких покарано за протибритійські виступи. На допомогу вязничній сторожі покликано війська, які з великим трудом бунт припинили.

Кількох жовнірів покалічено ріжними важкими предметами, які вязні кидали на них з вікон вязниці. Бунт вибух після того, як дві жінки старалися перешкодити збудованню колючої дротяної загороди навколо вязниці, в якій перебуває понад тисячу політичних вязнів.

СТУДЕНТ УБИВ ПРОФЕСОРА.

ЛОНДОН (Англія). — Молодий студент Патс застрілив професора кембрідзького університету, Александра Воластона. Трагедія сталася в кабінеті професора, коли він допитував Патса про причини тижневої відсутности його з університету без відома університетської влади.

Патс застрілив професора й тяжко поранив присутнього в кабінеті детектива, а потім стрілив собі в голову. Професор зістав убитий відразу, детектив можливо видужає, а сам Патс умер у лікарні.

Професор Воластон відомий зі своєї виправи на найвищу в світі гору Еверест. Дійсна причина трагедії залишається тайною.

СПРАВА ПАЛЕСТИНИ ПЕРЕД ЛІГОЮ.

ЖЕНЕВА (Швайцарія). — Мандатна комісія Ліги Націй приступила до обговорення справи Палестини. Представник Англії давав пояснення, що жидівська іміґрація до Палестини припинена на час, поки там упорядкуються відносини. Він запевняв комісію, що Англія твердо стоїть за переведення в життя декларації Больфура про утворення в Палестині „національного дому" для Жидів.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.
Телефон „Свободи": Montgomery 498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 1838
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ТРЕБА РЕАҐУВАТИ

Політика Ватикану, звязана з церковним обєднанням, не йде тепер по лінії українських визвольницьких змагань. Що гірше, вона є нам на перешкоді при осягненню нашого державницького ідеалу. І то не тільки на українських землях, які опинилися під католицькою Польщею, але й шкодить визволенню України з обіймів „Єдиної Неділимої". Про те вже була мова. Додамо за кореспондентом „Діла" тільки те, що ту „єдинонеділимську" пропаґанду проводиться тепер в Римі по ріжних Духовних Колеґіях, в яких навернений на унію князь Волконський дає виклади, в якиж вже не тільки українські землі, але навіть наші пісні представлені „русскими".

Таку ворожу нам пропаґанду легковажити не можна. Вправді тут в Америці ми вже чули, а може й почуємо ще й тим разом, що там в Римі всьо гаразд, що Ватикан нам батько, а не ворог, але у світі звикли люди числитися з фактами, а не зі словами, а ті факти потверджують, що римська політика є проти нас. Та знайдуться і такі, які у відповідь на те піднесуть клич „Проч з Римом". Це одначе самої справи не зміняє й ворожої нам пропаґанди не усуває. Бо можна навіть не бути з Ватиканом звязаним церковно, але з того ще не виходить, щоби не слідити за ватиканською політикою й не протиділати їй, коли вона виходить нам на шкоду. Так поступають усі народи. І ті, що звязані з Римом церковно, й ті, що відірвалися від нього.

Українці, котрі стоять у звязку з Римом, мусять, річ природна, перші підносити голос у всіх тих обявах ватиканської політики, яка нам шкодить. Бо що з того, що теперішний папа дбає про наш східний обряд, як це підносять тут в Америці, що будує східний інститут, коли за тим всім йдуть східно-словянські місії з Єзуїтами на західно-українських землях та навернення Сходу при допомозі відбудови „Єдиної Неділимої". Що нам з „Рутенської Колеґії" в Римі, коли по Колеґіях инших народів працюють на користь не тільки релігійну, але й політичну й культурну, а з боку нашої Колеґії нема ніякої реакції навіть на те, коли по инших Колеґіях ведуть шкідливу для української справи пропаґанду.

Правда, що є річи, супроти яких ми наразі прямо безсильні, бо Рим числиться головно з силою. Але це не перешкаджає українським епископам, коли вони самі не мають відваги висказати свою опінію щодо шкідливої для нас ватиканської політики, принаймні донести до відома Риму, що їх вірні проти цього протестують. А „Рутенська Колеґія" може рівнож перестати бути рутенською й не забувати часами і на пропаґанду за українську справу.

КОМУНІЗМ ТА НАЦІОНАЛІЗМ.

Після тимчасової невдачі нашої збройної боротьби за власну незалежну державність український національно-визвольний рух, як і треба було сподіватись, переживав певний час досить глибоку та тяжку кризу. Большевики-комуністи дуже зручно використали цей факт і всіми можливими способами намагалися розкласти та знищити нашу національну силу як на українських землях, так і на еміґрації.

На жаль, частина українських громадян, констатуючи, що большевицьке панування на Сході Европи затрималося на довший час, а також, що большевицький рух почав був ширитися по всіх країнах світу, втратила віру та надію в можливість визволення української нації власними силами. Тому саме деякі ґрупи українського громадянства й почали підпадати большевицьким впливам у переконанню, що доля української нації щільно повязана з будуччиною комунізму.

Не дивно, бо знову інша частина українських патріотів, втративши віру у власні сили нації, вже роками спекулює на міжнародні події, сподіваючись, що будуччина нашої нації залежить від сучасної Польщі, або від майбутньої небольшевицької Росії. Характерно, що коштом переважно двох останніх груп і поширився так званий український большевизм та радянофільство. На нашу думку явище це природне, бо коли людина втрачає віру у власні сили, то вона починає шукати собі спільників або, як то кажуть, орієнтуватись на чужі сили — сьогодня на одні, а завтра на другі, залежно від зміни подій та обставин.

Тимчасом біжучого року минуло вже перше десятиліття, як певні українські кола без будьяких позитивних наслідків покладають свої надії на Варшаву або Москву. Зосім не виключено, що промине ще одно десятиліття так само, коли українська нація житиме ілюзіями та вигадками або покладатиметься на те, що якась чужоземна сила визволить її з кайданів тяжкого поневолення. Адже наша сумна минувшина виразно свідчить, що українська нація вже цілими століттями перебувала в неволі саме тому, що провідні верстви або зовсім зраджували нашу націю або не дбали про орґанізацію власних сил для збройної боротьби за визволення.

На щастя не всі українські ґрупи стали на цей небезпечний шлях орієнтацій. Тому саме вороги української державности поборюють безоглядно той національно-революційний рух, який протягом останніх років почав ширитися на українських землях. Це зовсім не припадок, що большевики-комуністи скерували якраз нині терор проти українського визвольного руху взагалі, а зокрема заборонили істнування української автокефальної церкви та виточили процес проти тих визначних українських діячів, які здобули собі заслужений авторітет своєю довголітньою працею на ниві українського відродження. Ні, сталося так тому, що московський комунізм вже втратив свій колишній вплив в народніх масах і не встані ідейно змагатися з українським націоналізмом. Що правда комунізм взагалі нині переживає глибоку кризу і поволі вироджується. Але на совітській Україні саме український націоналізм загрожує йому неминучим банкроцтвом та занепадом. Отже не дивно, що московсько-жидівські комуністи так поборюють поширення того українського революційного націоналізму, який наче примара лякає їх днем і нічю вибухом національної революції.

І от поволі, але з суворою життєвою конечністю витворюються на совітській Україні два фронти: московсько-жидівсько-комуністичний і український національно-революційний. Булоб помилково твердити, що вони вже й нині рівносильні та що вони мають однакові резерви. Ні, вороги української державности ще мають перевагу — зате час збільшує наші сили і навпаки, нищить та розкладає ворожі. Розрахунки та надії Москви, що шляхом терору можна спинити український національно-революційний рух, так саме хибні, як і колишні змагання царського режіму таким саме способом знищити революційний рух проти царату. Звичайно, слушний час для вибуху національної революції ще не прийшов. Ми не знаємо, коли та саме за яких обставин вона розпічнеться, але якраз тому повинні всі українські патріоти готуватися до того слушного часу, щоб не трапилось якихсь несподіванок.

Уважаємо належним підкреслити, що нині також на західно-українських землях вже помічається наступ українського націоналізму супроти комунізму та радянофільства. Характерно, що большевицький рух тут вже роками поширюється власно без будьякої серіозної протиакції з боку українських партій. Ми гадаємо, що український націоналізм ще скаже своє рішуче слово у боротьбі проти московського комунізму та його прихвостнів також і на Західних Землях.

Дуже відрадним фактом є й той рух та акція проти большевизму, що відбувається тепер по ріжних центрах української еміґрації в Европі та Америці. Протягом останніх років большевики, використовуючи обставини та загальну депресію, таки чимало наробили заколоту в рядах нашої еміґрації. Нині настав час шляхом рішучих виступів проти московських аґентів добитися принаймні ідейної перемоги українського націоналізму над московсько-жидівським комунізмом.

Бо не треба забувати, що українські робітники та селяне, спантеличені большевицькою демаґоґією, брехнею та обіцянками, самі женуть у шию московських аґентів, коли належним способом вияснити ту неволю, в якій знаходяться українські народні маси під московсько-жидівським пануванням на совітській Україні. Разом з тим необхідно памятати, що наш успіх у боротьбі проти орієнтацій на большевицьку Москву є передумовою перемоги також над орієнтаціями на інші чужоземні чинники. І справді, коли кожний Українець переконається, що наша нація лише власними силами зможе добитися собі кращої будучини, то всі нинішні центри чи партії примушені будуть або стати на наш шлях визвольної боротьби або опиняться на становищу ґенералів без армії.

Звичайно, нашу боротьбу проти московського большевизму та прихильників інших орієнтацій ми маємо провадити не лише з відповідною рішучістю та завзяттям, а також з належною упертістю, безнастанно та систематично. Себто український націоналізм, рахуючись з суворою дійсністю, не повинен панькатися з ворогами української державности, памятаючи, що підчас боротьби перемагає той, хто найкраще та найзручніше використовує загальні обставини, а також безоглядно нищить ворожу силу.

Наші вороги вже давно засвоїли цю аксіому або засаду та вживають їх проти нас, не рахуючись з принципами моралі чи прав. Отже крайня пора й нам стати на цей шлях боротьби, бо ворог шанує лише силу, відвагу та завзяття.

Б. Дніпрянський.

З НАШОГО МИНУЛОГО.

МАЗЕПА ПРИБУВ ДО ТАБОРУ КАРЛА XII.

Дня 5 червня 1709 року в життю України сталася велика подія, яка при вдачі моглаб цілковито змінити історію України. В цей день великий український гетьман Іван Мазепа отверто став на сторону шведського короля Карла XII й приїхав зі своїм військом до шведського табору, щоби разом зі Шведами боротися проти війск московского царя Петра Першого. Мазепа був мудрим політиком і добрим адміністратором. За часи свого довгого гетьманування він значно упорядкував внутрішні справи України, але він бачив, що під московським пануванням, яке все більше скріплювалося, для українського народу наставали все гірші часи.

Цар Петро робив усі заходи, щоби приборкати ще більше права України, які були застережені їй переяславською угодою Богдана Хмельницького з московським царем. Цар розставляв усе більше московського війська залогами на Україні, виснажував український нарід безконечними війнами за інтереси Москви, обкладав усе більшими податками Україну, стараючись остаточно обернути її в кольонію Москви, для безоглядного й безконтрольного визиску. Для Мазепи стало ясно, що ратунок України лежить у розриві з Москвою та в негайній відбудові своєї незалежної держави.

В ті часи молодий шведський король Карло XII вів уперту війну з Московщиною й кілька разів побивши московську армію, набрав першорядної сили в Европі. Мазепа увійшов з ним у таємні переговори і заключив з ним умову проти Москви. В тій умові була застережена самостійність цілої України по обох берегах Дніпра, разом зі Запорожжам. В разі розгрому військ царя Петра Україна малаб стати самостійною й суверенною державою, союзницею наймогутнійшої держави в Европі, Швеції.

Мазепа не хотів, щоби Карло XII йшов зі своїм військом на Україну, а думав дати йому підтримку тим, що повиганяє московське військо та московських урядників з України й й почне наступати своїм військом на Московщину зі сторони України, в той час, як Карло наступавби з півночі та зі сторони Польщі й Прибалтика. Та Карло не послухав мудрої ради старого гетьмана, а вирушив всією армією на Україну, що притягнуло сюди всю московську армію та змусило гетьмана, не закінчивши всіх своїх приготовань до війни проти Москви, отверто порвати з Петром та приєднатися до Карла. Це привело до того, що частина українського війська не пішла з Мазепою, а залишилася на стороні московського царя, що забезпечило перемогу московської армії під Полтавою, де на довгі роки була похована остання спроба гетьманської України відновити державность українську.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

ПОБРЕНЬКУЮТЬ ШАБЛЯМИ.

Підчас своєї обіздки по Італії Мусоліні наговорив у кількох місцях палкі промови про заграничну небезпеку та вимахував руками в сторону чужих держав, головно Франції.

Дехто в Америці занепокоївся сими балачками італійського диктатора. Мовляв, хто знає, чи в Европі з того балакання не прийде до справдішної війни. Та французький премієр на всі загрожування в напрямі Франції відповів мовчанкою.

Тоді доперва застрашені люди побачили, що горячі балачки про війну можуть зовсім не означати війни. Частенько крик про заграничну небезпеку не означає нічого инчого, як тільки журбу за внутрішні справи. І стали люди питатися: Яких клопотів боїться Мусоліні в краю, коли він потребує аж таких драстичних способів, щоби відвернути увагу від внутрішних клопотів?

„ІЗВЄСТІЯ" РЕПЕТУЮТЬ.

Те саме можна сказати й про рейвах, який счинили московські „Ізвєстія" про польські думки про створення самостійної України.

Цілий сей рейвах почався з того, що десь в „Польській Ґазеті" появилася стаття, що добреби було для Польщі, якби була самостійна українська держава. З того, що ся газета стоїть близько ґрупи „пулковнікуф", „Ізвєстія" зараз зробили заключення, що Польща готується до відорвання України від Росії.

Відомо, кілько варта того рода базікання „Польської Ґазети". Польський уряд на се не звертає уваги, бо він бачить найкращу забезпеку для своєї окупації українських земель у большевизмі. З большевиками уряд „пулковнікуф" має ризький договір, котрим поділено Україну між Польщу й Росію. З Українців на орієнтацію „Польської Ґазети" ніхто не йде. Навіть сконсолідована ґрупа Андрія Лівицького не мала значіння, а розбита тепер ще й тільки не має. Можна сказати нині, що з Українців ніхто не вяже руху за національну самостійність з ґрупою польонофілів.

Ясно з того, що в своїй боротьбі „Ізвєстія" борються з вітраками. За українську самостійність можуть і будуть боротися тільки українські національні маси, які відкидають і Москву і Варшаву.

Через те можна тепер спитатися: чомуж тоді „Ізвєстія" так кричать на польську інтриґу за українську самостійність? Який скандал у нутрі держави пробують закрити своїм криком „Ізвєстія"? Чи не провалюється „пятилітка"? Чи може на Україні росте український національний рух та переконання про потребу відорвання від Москви, а Москва пробує ратувати свою окупацію України брехливим звязуванням українського визвольного руху з Польщею та давно розбитими польонофілами?

НОВІ ЗАЛІЗНИЦІ ПРИ РОБОТІ.

Трублять большевицькі аґенти на ввесь світ про страшний здобуток большевицької техніки. Ґвавтують, що побудували залізницю через Туркестан.

Тимчасом залізницю побудовано, але вона не возить ні людий ні товару. І взагалі по всій Росії залізниці не дописують, і тепер большевицькі газети накрикують на свого комісара залізниць, щоби він ладував більше товарових возів, як досі ладує. Комісар проситься: Змилуйтеся, ґаспада, та що вам возити?

Нагадується дебата над каналом між Вислою та Одрою. Польських інжинірів, котрі за той канал дуже побивалися, спитали раз: „А що ви, панове, будете тим каналом возити?"

Один жартун відповів замісць запитаних: „Що будемо возити? Воду до каналу".

Таке й з туркестанською залізницею. Залізницю докінчено скорше, бо на стаціях не уставлено помп до помповання води. От і робота готова: возити возами воду для льокомотив, що будуть тягнути ті вози з водою. Залізницю докінчено скоро, бо взято будівляні матеріяли з инших залізниць. Отже й є готова робота: відвезти тепер залізничі пороги назад там, звідки їх узято, а як уже вложиться, то буде їх можна назад вийняти та завезти в Туркестан. Буде нова побіда комуністичної техніки.

В. Будзиновський.

ЯК СВИНЯ ЗДОХНЕ.

Оповідання.

(4)

— Ти мені тут непотрібний. Непотрібний і не личить. Дома нема нікого. Господар з парубком в полі, діти в саді, господиня у сусідів, пастух пішов косити конюшину. Дома лиш я одна.

— Я хотів би побалакати з тобою.

— З нашої балачки не вийде нічого путнього, отже ліпше не балакати. Як не хочеш покришки подати крізь вікно, то поклади на порозі.

— Я хотів би порадитися тебе, бо ти розумна дівка і знаєш всі дівки в селі. Мене батько хоче оженити.

— Добре зробив би, бо ти раз вже від мене відчепивсь би.

Крізь двері Павло не бачив, що вона, кажучи се, вхопилася за серце. Всеж таки він не вірив у щирість її слів і додав, щоби її ще сильніше вразити:

— Отже бачиш. І тобі було би ліпше, якби моє парубоцтво вже було за мною. Біда лиш у тім, що батько хоче, щоби я сам знайшов собі дівку, а я тих дівок не знаю. Не знаю, бо ти троха завернула була мені голову лише на те, щоби потому з мене сміятися. Через те я марнував час під плотом з тобою і ніколи було роззиратися по селу за дівками.

— Може ти хочеш, щоби я тобі нарадила яку?

— Саме того я прийшов до тебе. Добре склалося, що в хаті лиш ти одна. Буде можна свобідно балакати.

— Про те нема що балакати. Бери яку богачку, першу з краю.

— Першої з краю не хочу. Як другої, цілком такої як ти, нема, то я хотів би взяти бодай би подібну до тебе. І гарну, і здорову, і добру господиню.

— Саме таку маю для тебе. Ти гусак, отже повинен оженитися з гускою. Колиж між дівками нема гуски, то возьми Маґду і будеш мати бодай качку. Буде слава на весь світ, що гусак оженився з качкою.

Павло вприв. З досади троха не тріс. Прийшов, неначе з погрозою, щоби заздрістю розбурхати її кров, а вона з нього так зажартувала собі. І то саме тою Маґдою, якою він хотів збентежити Катрю. Се, чого він найбільше боявся по шлюбі з Маґдою, вже тепер зачалося. Його мовчанка сказала їй, що вона добре поцілила його. Їй дуже хотілося побачити лице Павла і почути, що він тепер скаже. Колиж він далі мовчав, промовила:

— Може я ще иншу яку нагадаю собі. Але я не люблю розмовляти крізь зачинені двері, бо треба дуже кричати. Ходи під вікно.

Почула, що пішов. І вона приступила до вікна. Він стояв, цілком зпантеличений і мовчав. Мовчки подав їй покришку. Беручи покришку, вихилилася за вікно з цілим погруддем і палкими очима вдивлялася в нього. Коли він далі мовчав, спитала:

— Скажи мені, як тобі могла стрілити до голови гадка, щоби з таким ділом прийти до мене… до дівчини?

Ще запамороченому її жаром і неначе добитому її жарким поглядом, вихопилося йому мимохіть:

— Я гадав, що ти мені порадиш не послухати батька, бо… бо я ще замолодий… бо можу ще зо два роки байдакувати.

— Або я твоя мама? Пораду йди до вашої наймички. Вона стара, має власний досвід і ще більше бачила та чула. Я не думаю сіяти незгоду між тобою і твоїм батьком… ані… між тобою і тою, що буде твоєю жінкою.

Кажучи се, вона вихилилася ще більше, так що будьтоби схитнулася і лице отерлося в лице. Йойкнула і подалася взад. Він простяг руки, щоби обіймити її, але вже було запізно. Під ним коліна зігнулися, кров ударила в лице. Він промовив, сам не знаючи, що каже:

— Щож тобі шкодить, як не буде згоди між мною і моїм батьком, або між мною і моєю жінкою?

— Мені се байдуже, як не я причиною.

— А як би й ти була причиною? Як батько чи жінка не будуть про тебе знати, то ти на тій незгоді не потерпиш… Може й добре буде тобі…

Катря завзялася ще далі тягнути його за язик. Хотіла його цілком затягнути в свої сіти і аж тоді баламута розторощити одним сильним ударом. Вихилившися ще раз до нього, промовила:

— Я тобі щось скажу, але до вуха, бо то буде прикре слово. Нахилилася до вуха, але так незручно, що уста притулила до його щоки і шепнула:

— Павле, ти пяний!

Павло знов не поспів ухопити її, бо заки отямився, вона вже назад була за вікном. Дрожачи цілим тілом, став просити:

— Впусти мене, Катрусенько, до хати. Коли я тобі сказав, що хочу женитися з иншою, то чейже ти вже повинна повірити мені, що тебе не буду займати.

— Не вірю тобі. Як будеш коло мене, то твоя кров залле твій розум і заглушить твою совість.

— Проти твоєї волі тобі нічого не може статися.

— Колиж бо і я не з дерева!

Павло бачив, що і вона ціла горить. Коби лиш на хвилинку впустила до пекарні! Гадав, що зломить її упір, роблячи їй надію.

— А я тобі, Катрусенько кажу, що буду мати розум. Про тебе знаю, що не вдурієш. Я вже добре пізнав тебе. Ти сама не знаєш себе так, як я знаю тебе. Як ти схочеш, то вдержиш мене здалека від себе, хочби лиш ми обоє були в хаті. Ти знаєш, що я тебе люблю, дуже люблю. Але ти також знаєш, що з тобою не оженюся, бо не позволить батько. Ми могли би побратися й проти волі батька, але аж за два роки, коли то я вже буду повнолітний і власновільний. Але тоді ми обоє мусіли би йти в найми, бо батько свого маєтку не дасть мені. На злість мені ще раз ожениться і маєток лишить дітям від другої жінки. А ні, то перепише на діти свого брата, щоби лиш мене скарати за непослух.

— Два роки то не вічність. Саме тоді буде тобі пора женитися. Мене й так ніхто не вхопить. Прийди за два роки…

— Так довго не видержу. Я жінку мушу мати зараз. Вдержати мене в парубоцтві аж до того часу можеш лиш ти одна, якби не була така неприступна. Я до тебе справді лиш за порадою. Якби ти збаламутила мене і з того, сохрань Господи, вийшло би щось немиле для тебе, то ти тим лиш прикувала би мене до себе. На мене впав би обовязок таки оженитися з тобою. Але ти мусіла би ждати до моєї повнолітности.

— Чи Гринь Мущука оженився з Ксенею, хоч такий був його обовязок? Чи Іван Межигірського оженився з Варкою, хоч звів її такою обіцянкою? Я не хочу, щоби хтось женився зі мною з обовязку. Ще раз кажу: Прийди до мене, як будеш повнолітний.

Павло горів. Чим більше росла безнадійність, тим більше було його завзяття дійти до мети. Він бачив, що дівка любить його і також троха не згорить. Бачив, що або тепер, або ніколи. Боявся поставити справу ясно, але бачив, що як не поставить, то також відійде з нічим. Виграти справу загадав новим підступом і промовив:

— Упір мого батька можна би зломити і він вже й тепер позволив би та переписав би на мене свій грунт, але се лише ти могла би зробити.

— Я?! Я маю йти до твого батька і впрошуватися?

— Ти не мусиш іти, ані балакати з ним, хоч так було би найліпше. Як ти не схочеш, то я з ним побалакаю, але як буду мати право сказати йому, що я з тобою мушу оженитися; не лиш хочу, але й мушу… Тоді він, гадаю, позволить.

— Таке право сказати се батькови маєш. Іди і скажи, та прийди до мене з його відповідю.

— Права сказати, що я мушу оженитися не з иншою, а з тобою, я ще не маю. Я лиш хочу, але ще не мушу. Що мушу, я мав би право сказати йому що лиш тоді, коли би ти, впустивши мене до себе, попращала мене словами: „Тепер, коли таке вже сталося, ти мусиш зі мною оженитися, бо як ні, то я тобі принесу шлюбний дарунок до церкви!"

— Я впущу тебе, як мене зараз поцілуєш.

— Та тут, у вікні? Як хто надійде, то побачить. Поцілую в хаті. Не раз і не два.

— Нехай побачить. Миж і так поберемося. Як не поцілуєш зараз, то хати не відчиню.

— Нахилися!

— Вилізь на лавку, що під вікном.

Павло вискочив на лавку, але заки встиг нахилитися до неї, вона відскочила, від середини тріснула вікном і закрутила, крикнувши:

— Іди до батька і скажи, що мусиш, бо як не дістанеш мене, то сказишся.

(Дальше буде).

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Заходи для організації скавтів.

Напрацювавшися цілий тиждень в залізній фабриці, я вибрав в неділю, дня 25. травня, до поблизького міста Филаделфії до великого парку, щоб відпочати на свіжім воздусі.

Під вечір приходжу до залишки знаної української домівки 23 Бравн, тай побачив кількох хлопців, убраних в унформи американських скавтів, а розмовляючих між собою по українськи. Мене се мило здивувало, що діти говорять по українськи і до того ще на улиці, тому я підійшов до них та питаю їх по українськи: "Що нового?" Вони відповідають, що нині свято пластунів, і їх групи, і що буде представлення, котре відграють в Українськім Народнім Домі. Просять зайти.

Приходжу на галю. Повно людий. На сцену вийшов предсідатель громади, гром. Турчик та короткою промовою отворив свято, пояснюючи, що нині свято „бой-скавтів", молодих дітей.

Піднеслась куртина і на сцені вийшов відділ скавтів з американським та українським прапорами. Між ними їх скавтмастер гр. Свистун. Всі скавти зложили скавтову присягу перед прапорами.

Відтак скавти показували, як скавтові організації оголошують „першу поміч". Чотирох хлопців винесли двох скавтів буцімто ранених і стали справно ратувати своїх товаришів в біді. Перевязували голови, груди, руки і т. д. Показували, як вони ратують, коли котрий зломить руку чи ногу. Хотяй не мають готових бандажів, то було сорочку підре не жалуючи, щоби лиш дати першу поміч нещасному. Видно було, що тут не ходить о самохвальбу, що тут дійсно наука. Пізнали й старші, що коли діти сходяться вечерами, то вони чогось учаться. Якби це знали родичі тих дітий, що ходять по улицях тай вікна вибивають, а родичі за них ще й шкоду мусять платити, то вони знали би, що ті діти треба післати до Скавтової Організації, щоб чогось навчились.

Відтак скавти показали, як їх учать гудзи вязати. Се дуже цікава штука для молодих хлопців, і вони дуже гарно вивязались зі своїх завдань.

Притім добр. Т. Свистун пояснив присутним, що се Скавтова Організація і чого вона учить молодих дітий. Скавт не курить, не пє алькоголічних напитків. Його вчать, як має самий собі раду давати. Коли скавти йдуть на прогульку, то самі собі мусять їсти зварити. Коли йдуть спати, то один стоїть на варті і пильнує, як правдиве військо. На улиці кождий має заховуватися добре та помагати всіми добрими ділами знакомим і незнакомим, шанувати всякі релігійні погляди. Бесідник просив присутних молоденьких скавтів жертвувати на Дім Пластової Організації у Львові, бо якраз тепер москвофіли вигнали їх з дому. Кілька дівчат пішли по колекті, яку пішлеться до рідного краю батьків.

Маленькі діти відограли представлення „Козацькі Діти". Всі діти вивязались зі своїх роль дуже красно, однак публика не заховувалася добре, бо там, де мати плакала над умираючим сином, присутні на галі сміялись. Не дивувавбися я дітям, але старі повинні бути розважнішими.

По представленню вийшов на сцену головний радний У. Н. Союза, Ст. Слободян, і в короткій промові взивав присутних родичів, щоби записували своїх дітий до Скавтової Організації. Тепер якраз У. Н. Союз організує скавтів, видає журнал для молодіжи та не жалує місця в часописи Свободі для все-чини, цікавої для молодіжи, навіть вихованої в Америці. Тому ідім за покликом филаделфійських відділів У. Н. Союза та записуймося в їх ряди, бо в наших організаціях наша сила.

Відтак Відділ Скавтів відтанцював Індіянський Танець. А потім молоді діти відтанцювали Подільський Козачок та Запорожський Гопак. Про танці не буду богато писати, але видно було, що добродій Свистун не мало праці доложив для вивчення молодих дітий, бо вони опровадили своє свято, як дійсні артисти.

На закінчення відспівали український і американський гимни. Публика розійшлася домів вдоволена.

Гість з Ню Джерзі.

—o—

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Третий Зізд Стрілецької Громади.

З нагоди Третого Стрілецького Зізду відбувся в суботу, дня 31 мая, бенкет, на який прибуло поважне число гостей з ріжних американських міст. Були й відпоручники наших організацій і редакцій. Почесним гостем був наш славний бандурист Василь Ємець, тостмейстром д-р Л. Мишуга.

Д-р Галан привитав присутних як голова Стрілецької Громади. На його заклик пошановано полеглих повстанців повстанням з місць.

Підчас бенкету виголошено цілий ряд промов. З рамени українського жіноцтва забирали слово пані: Галанова, Скубова й Середова.

З усіх промов повівало духом нашої рідної землі й споминами про нашу визвольну боротьбу. Зосібна підношено вагу стрілецького побратимства, як і той факт, що стрілецька ідея пригортає до себе й тутешню молодь, бо саме вона загостила численно на стрілецький бенкет.

В неділю, 1 червня, відбувся Третий Річний Зізд Стрілецької Громади, на якім вислухано звіту управи та обговорено цілу низку ріжних справ, а зосібна справу будови Дому Українських Інвалідів, бойову акцію і справу видання Військового Стрілецького Альманаха. До редакційного комітету покликано крім управи Стрілецької Громади ще д-ра Л. Мишугу й В. Кедровського.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

ТРЕНТОН, Н. ДЖ.

Писанка для У. В. Організації.

Думаю, що серце радується в кождого щирого Українця, коли він читає наш часопис „Свободу", орган У. Н. Союза. і бачить раз-у-раз виказ свідомих громад і щирих громадян, котрі своєю жертвенністю дають доказ любови для своєї батьківщини. Жертвенність нашої імміграції значно піднеслась від початку повстання „Обєднання". Сьогодня числиться з ним кождий Українець, хоч це йому й не до вподоби. „Обєднанне" веде вперто й послідовно боротьбу серед нашої еміграції на користь визволення рідного краю. Добре робить наш У. Н. Союз, що не жалує в своїм органі місця для виказів жертводавців.

Виказ жертводавців, це зеркало, в котрім може побачити себе кожда свідома громада й кождий щирий Українець-патріот, котрий виконує свої обовязки на ділі. Мильним є голос деяких дописувателів, щоби „Свобода" не містила виказів жертв. Виказ жертводавців це загальна контроля, яка в тепершню пору найбільш нам потрібна. Нема тепер нагоди, якої не використано для збірки на якусь національну потребу. Такого давніше не було. Наші жертви є доказом великого поступу нашої імміграції.

Ось і наші українські патріоти в Трентон, Н. Дж., підчас свяченого яйця желали собі всього доброго, а про самостійність України говорили найбільше.

Христос Воскресе! Воскресне й Україна!

За стараннєм гр. Івана Морозка, предсідателя Горожанського Клюбу, на святах у домі гром. М. Забитовського було переведено збірку на У. В. О. Жертвували слідуючі: гр. Г. Бірбан, І. Бородайкевич, І. Морозко, Бойко, М. Бородайкевич, Ф. Купецький, М. Забитовський і Марія Маркевич по $1. Разом зібрано $8.

З нагоди „свяченого" в гр. Василя Кушніра, касієра Горожанського Клюбу (збіркою занявся В. Кушнір), жертвували: В. Кушнір, С. Сенюк, С. Зборовський, о. И. Ялечко, І. Єдлінський, С. Бойко, М. Гаврішко, М. Костирка, В. Христоріз, И. Квасний, о. К. Кирстюк по $1. Разом зібрано $11.

З концерту в роковини Т. Шевченка залишилося чистого прибутку $10, а гр. П. Стадник додав $1. Всього для У. В. Організації вислано $30.

Гроші вислано через „Обєднання".

Павло Стадник.

—o—

— Йой, я боюся! Ні, ні, не цілуйте мене, кождої хвилі може вернути мій чоловік! Він казав, що вернеться, як лише перерахує касу.

— Дурниця! Не бійтеся! Я йому нарочно підкинув у касу пять центів, то він будедовго рахувати, схоче конче дізнатися, що це таке, що каса не згоджується з книгами. Я знаю, який він педант.

ПОСМЕРТНІ ВІСТИ

Дня 28 травня б. р. помер у Пен Аден, Па., член братства св. Дмитра, відділ 95 У. Н. Союза, Стах Куц. Покійний походив з Галичини з села Монастир, повіт Радехів. До Союза вступив у 1924 році, а помер, маючи 45 літ віку.

По покійному лишилися сиротами двоє дітей та жена вдовою. Небіжчик був добрим членом братства та відділу Союза, беручи участь у їх справах.

Хай буде земля йому пером!

Тимко Гурин, секретар 95 відділу УНС.

У місті Нюарку, Ню Джерзі, помер громадянин Іван Фурта. Захорував він дня 1. квітня та помер у четвер, дня 1. травня.

Покійний походив з села Слобідки Болшовецької, рогатинського повіту. Був членом товариства ім. Михайла Грушевського, відділу 219 У. Н. С. Був він щирим Українцем та дбав за свою організацію. Полишив жінку й четверо дітей.

Похорон відбувся в понеділок, 5. мая. Члени товариства ім. Михайла Грушевського відвели Покійного з дому жалоби до церкви св. Вознесення, а звідти на цвинтар в Гилсайд, Ню Джерзі. Участь членів у похороні зробила на других людей, що віддавали послідну прислугу Покійному, глибоке враження; вони побачили, що членство в Союзі приносить крім самої запомоги ще й инші користи, яких у гроші вложити не можна і яких не можна дістати в асекураційних підприємстві. Честь, яку віддавали Покійному члени Його товариства своєю присутністю, зворушили глибоко богато людей. Можна сподіватися, що се почування переллється в діло та що люде, які ще не є членами У. Н. Союза, приступлять до тої організації.

Андрій Мудровський.

Дня 30. травня помер у шпиталі Стефан Наконечний, член Запорожської Січи ім. Б. Хмельницького, 245 відділу УНС в Трентон. Покійний походив з села Туринка, повіт Жовква, Галичина. Полишив жінку й дві дочки. До У. Н. Союза вступив 1926 року. Небіжчик хорував всього два місяці, на параліж та переходив операцію, якої однак, прибитий тяжкою недугою, не був в силі перенести.

Похорон відбувся 3. червня. При численнім вдвизі приятелів та членів Союза перенесено Покійного з дому жалоби до місцевої української православної церкви. В своїй прощальній промові говорив о. Ялечко до сиріт небіжчика: „Ви втратили свого батька-хлібодавця. Але не плачте. Ви маєте другого батька-опікуна, котрий вам отре сльози. Цим батьком є Український Народний Союз. о. Ялечко підносив високу гуманну працю Союза, показував на послідну прислугу членів та загрівав до численного вступу до цеї організації.

Стефан Наконечний полишив по собі добру память як гарний член Січи та примірний батько дітям. Він зєднав собі богато приятелів, котрі відпровадили його на вічний спочинок і окрасили могилу квітами та вінцями. між котрими виднів також вінець від Січи з написом: Січ Свому Членови.

Нехай чужа земля буде Покійному пером!

В. Гасій.

ПОДЯКА.

Я, низше підписаний, член У. Н. Союза від. 42 в Пасейк, Н. Дж., складаю сердечну подяку головним урядникам У. Н. Союза, за уділенне мені допомоги в сумі $100.00 (сто долярів) з фонду допомогового за ушкодження мого лівого ока в фабриці при роботі.

Желаю як найліпшого розвою батькові Союзови.

Петро Давидович, член У. Н. Союза від. 42 в Пасейк, Н. Дж.

Альойзій Їрашек*).

Ф. ВЕК ПРОЩАЄТЬСЯ З БАТЬКІВЩИНОЮ.

Було це пополудні одної неділі, саме після вечірні, як Гавранек прийшов у гості до Веків.

З його лиця пізнати було, що не прийшов, як звичайно, а що приносить щось незвичайного. І справді: ледви сів і трохи побалакав, сягнув у глибоку кишеню сурдута фіялкового кольору та виняв листа. Лист був уже розпечатаний.

Поклав листа перед себе на столі та при цьому усміхався до Века і його жінки, а вони поглядали на нього цікаво. Крім них не було більше нікого. Всі діти були на дворі, це було в місяці серпні, а день був дуже гарний.

— Приношу вам новину — почав Гавранек. — Цього листа дістав я з Праги, та лоправді він призначений для вас. Хочу забрати вам вашого Франтішка...

Жінка злякалася.

— Справа така, — говорив Гавранек далі — пише мені мій двоюрідний брат Страдецький, знаменитий тромбоніст, чи не знаю я якого хлопця, доброго сопрана, що міг би поступити як хорист до Бенедиктинців. І коли я це читаю, кажу собі: добрий сопран? Цього не знаю, та про доброго сопрана я що правда знав, а це кумів Франтішек. Кращого не дістануть у цілій Чехії, ну, а для хлопця це також було би щось. Само щастя всміхається йому. Тому то я просто зайшов сюди...

Однаке Вечиха, як виходило би з виразу її лиця, не дуже то зрадила тим. Век спокійно підіждав, поки вчитель не скінчить, а потім спитав по купецьки:

— Ну, а чи варта це щастя стількох труду?

— Ще й як! Увесь харч даром, і хата і одежина, словом, усе, чого треба, а Франтішек крім того міг би ходити до латинської школи (гімназії). Він буде вчитися, як не даватиме на нього ні сотика тай заки огл-нетеся, буде з нього панотець...

— Та він ще молодий — відізвалася мати. (Вона налякалася, бо їй прийшлося би так нечайно розлучитись зі своїм найменшим сином, її дорогенька дитина в таких молодих літах мала би йти сама в світ, у велике місто. А чоловік думав інакше. Самособою, він подумав і про те, що хлопцеві щойно десять літ, що для нього дуже-дуже богато значить так нараз пуститися у широкий світ. Одначе він рівночасно обрахував собі в річці, що таким робом найкраще і то дешево міг би засмотрити його. І це рішило. Тому то всі жінчині замітки були даремні.

Коли Гавранек відійшов, мав уже певну відповідь, яку повинен був післати своєму двоюрідному братові, знаменитому тромбоністові Страдецькому. Коли д-дько пішов, зажурена жінка не сказала ні словечка. Та вона здригнулася, коли знадвору почула Франтішків голос.

— Ти сам скажи йому це, я йому того не скажу — сказала як найрішучіше та вийшла. З очей її плили сльози.

Франтік вбіг у хату дуже веселий та радий. Та він притихся здивований, коли побачив батька. Він зараз вичитав із батькового лиця, що щось сталося. Відразу довідався це. Батько коротко розповів йому новину та спитав:

— Щож, хочеш у Прагу? За співака до того монастиря?

Збентежений хлопчина вперив очі в батька, мовчав хвилину, а потім притакнув головою, зі страху, бо ніколи не смів противитися, та скуливня в куточку.

Неньку наче що кольнуло, коли опісля війшла в хату та побачила, як Франтішек кулиться в куті збентежений. Подобав на курятко, не відзивався, та вона дуже добре зрозуміла сина, коли він глянув на неї, як уходила в хату.

Та вона все ще не вигладала на правду. Вона лягло на хлопців цілим тягаром, коли кінчилися останні дні, коли минав час його побуту дома. Тодї давали поцілі.

Тимчасом мати з Франтішковою сестрою приготовляла все пильно: гарні льняні сорочки й інше білля та все, що потрібно молодому хористові. Син, що правда, після першого враження, яке на нього зробили несподівані батькові слова, знову прийшов до себе та навіть розвеселився на дворі з товаришами. Та сумліннє його таке, що коли був найвеселіший, відчув біль і призадумався, коли пригадав собі, що вже недовго. Останні дні майже не виходив із хати, все був біля неньки. Вона розуміла його, а його привязаність так зворушувала її, що вона ще більше жаліла його і раз уразу зітхала, очі заходили їй сльозами. Та не давала цього пізнати синкові. Гладила потішаючо його по голові та старалася осолодити йому тих кілька останніх днів. Варила страви, які він найбільше любив, і потайки додавала йому ще одні ласощі.

Пізно пополудні вибіг Франтішек на подвіря, поза подвірям через шопу на вулицю. Вулиця вела тими місцями, де колись були вали та фортеці. То тут то там т-мили їх іще трохи в сусідстві.

Франтішек послухав батька та того пополудня пішов усюди, щоби попрощатися. Коли вже в поспіху полагодив — не була це для нього легка дорога — спитав неньку, чи має попрощатися також із старим Жальманом.

Мати подумала хвильку, а потім відрадила його від того.

— Воно булоб не-зле, та Жальман сердитий і міг би приняти це неприязно. Залиши це покищо. Коли я лише стріну його, скажу йому, що ти хотів попрощатися з ним.

Тому Франтішек не пішов туди, всеж таки його тягло там, заглянути до його хати. Він так бажав у душі, щоби Жальман припадково вийшов. Бо не міг забути цього дідуся, він так любив його. Тому станув і ждав. І ждав даром. Старенький, біловолосий сусід, що жив самітний, наче пустельник, вийшов із хатини, щоби зняти пряжу, що висіла на жердці між деревами. Тоді почулося не дуже то голосне і не зовсім певне:

— Жальман!

Тамтой оглянувся, одначе назад відвернувся та пильно збирав пряжу.

— Я завтра їду у Прагу, Жальмане, на все — почулося знову.

Ті слова приневолили дідуся озирнутися. Потім він сказав коротко: „Йди з Богом!" і вже пішов спішно в хату.

Так наймолодший Век розпрощався із сусідом, з яким пережив стільки гарних хвиль, а якого він неодин раз розгнівав був.

Переклав з чеського М. Н.

*) Дня 12. березня помер у Празі чеський письменник Альойзій Їрашек у 79-ім році життя. Родився в Гронові 23. серпня 1851. року. По бав він гімназіяльним професором. Від 1909 р. жив на емеритурі. Письменницьку працю почав іще як гімназійний ученик. Як історик, етнограф і знаменитий знавець рідної історії, оставив чимало цінних праць із тих ділянок. Та головним полем його праці була белетристика. Написав богато оповідань, повістей і кілька драм, оснований на подіях із чеської історії. Твори його надихані національно. Найважніші, його твори: трилогія „Між течіями", повість із початків гуситизму „Проти всіх", трилогія „Братерство", „Псоглавці" і багато інших. Переклад, що його отсе даємо, це вимок із повісти „Франтішек Век".

—o—

Мудрий рабін. Як відомо, між Троцьким і Сталіном прийшло до непорозумінь на тлі, чи в якійсь країні можна запровадити комуністичний лад, заки ще в усіх инших країнах не вибухнула світова революція.

Кажуть, що таке питання задали також рабінові в Житомирі. Рабін дав соломонову відповідь:

— Чи можна завести комуністичний лад в якійсь країні перед світовою революцією? Можна завести його, але годі там жити.

—o—

Що таке слава? Жінка славного баварського письменника, Людвика Томи, їхала на кораблі озером. Усюди заглядала. Вилізла навіть на командорський місток.

— Ласкава пані — сказав капітан — тут вам не вільно бути.

— А коли я вам скажу, що я жінка найбільшого баварського поета?

— Навіть тоді ні, пані Гангофер! — відповів капітан.

—o—

— Ви також певно зачинали від малого, пане раднику?

— Так, спочатку моєї практики я був лікарем дитячих недуг.

У КРАЇНІ КОРОВ.

Фінляндія не має навіть 4 міліонів населення. Всеж таки відграє вона на світову ринку важну ролю, бо вивозить богато масла, сира та дерева. Від 1917. року Фінляндія є незалежною державою. До 1809. року належала до Швеції, потім до Росії.

Чи Фінляндія тому так легко могла перевести заборону алькоголю та видержувати її, що може надолужити собі смачним молоком, маслом і сиром? Так бодай здається чужинцеві, коли прийде у Фінляндію. Коли їде в Обе поїздом, опалюваним дровами, до Гельсінґфорсу, то бачить, що всі подорожні на стаціях покріпляються молоком, маслом і сиром.

У Фінляндії є 35 тисяч озер, а 20 тисяч розкинених господарств, часто самітних. Корова це найважніший інвентар. Кожен Фінляндець робить масло сам. Продажю займається 470 молочарських союзів, добре зорганізованих.

У столиці, Гельсінґфорсі, є осідок великого молочарського хутора „Валіо". Вона обіймає цілу країну, централі має також у Виборзі, Тамерфорсі, Ганґе й Улебі. „Валіо" може потвердити, як добре смакує фінляндське молоко, бо інакше кождий мешканець міста не пив би що дня літру молока. Солодке, товсте молоко таке смачне й покріплююче, що майже ніхто не пе квасного.

Влада строго доглядає, щоби до молока не доливали води та щоби молоко було чисте. Продають молоко відповідно до того, скільки в ньому товщу, відповідно до якости, а не до скількости. Залізницями, в спеціяльних „молочних вагонах" доставляють молоко у бляшанках до консумів, дрібних і великих торговців.

Коли рано вийти на місто, не видно ні одного воза з молоком. Продавати молоко на вулиці з воза заборонено. Молоко можна купити лише в крамницях за малі гроші.

Фінляндці випивають самі дуже богато молока, а за границю висилають небогато. Зате виробляють богато масла та висилають його найбільше у Німеччину. Що тижня відпливає корабель із маслом із Ганге.

Річно вивозить він 174 тисячі бочок масла. Ніякий корабель не може кинути фінляндської пристані, поки кожда бочка не має контрольної печатки. „Світову славу завдячуємо лише якости" — кажуть у централі маслосоюзу. — Наші державні лябораторії переводять строгу контролю".

Що понеділка рано до Ганге приїздить поїзд із маслом у холоджених ледом вагонах. Він привозить масло з цілої Фінляндії. Чотири комісарі контролюють кожду бочку щодо ваги, якости та смаку. Переважують до 100 грамів і все жадають малої надвишки. В середу пополудні все готове: остемпльоване, наладоване, офрахтоване, а в 4. год. корабель відпливає. Висилають і сир. Ементальський сир роблений на швайцарський спосіб — фінляндська продукція! В 1928. році вивезли півтора міліона кг. сира. Товсте молоко дає ціпкий, поживний сир. Богато фінляндського сира вивозять до Америки. Відколи Фінляндія відлучилася від Росії, світ зрозумів, що Росія втратила. Такий сир подобає на величезне колесо, а важить 80 кг. З пивниці виточують його на віз. Та передтим сир мусить перестояти призначений йому час. Насамперед 3—4 місяці в теплій пивниці. Потім у холоднішій ще 5—6 місяців. За той час такий сир що дня обертають, солять, узагалі треба з ним уміло обходитися. Цю роботу роблять жінки.

Друга часть фабрикації сира відбувається майже в історичній льокалі — в колишній величезній пивниці пива. Ніні навивають цю пивницю найбільшою сирною пивницею світа. В ній переховують 6000 коліс сира.

Добрий ементальський сир мусить мати 45 процент товщу. Інакше це не є добра марка. Сир можуть іще вивозити неоштемпльований, масло ні. Виробляють також сир у маленьких скриночках, т. зв. сир Хедар, Стілтон, Едамський, Тильзитський. Робіять теж сир із пісного молока.

Молода жінка: Припис до тих тісточок я найшла в кухарській книжці моєї бабусі.
Чоловік: І ще хтось може говорити про гарні, добрі давні часи.

НАЙМЕНША ДЕРЖАВА НА СВІТІ

Серед Англійського каналу є найдивніша монархія на світі, а рівночасно й найменша держава. Це острів Лонді. Його володарем богатий торговець із Лондону, мистер Гармен. Лонді велике всього на 5 квадратових кільометрів. Острів той не підлягає англійським законам, є вповні незалежною державою, в якій Гармен необмеженим володарем. Горожан не має богато. Всього чотирнацять. Усеж таки острів має й свої власні гроші (валюту). „Король" Гармен не все є в свойій державі; має заступника. Має на острові невеличкий замок, побудований між двома скелями.

Береги островця аж кишать від морських птиць. І що дня їх більше й більше. Гармен великий приятель звірят і забороняє лови. Монета в тій державі називається „пафін", а відповідає англійському пені. На монеті зображений володар держави. Комунікація між тим острівчиком і Англією відбувається моторовим яхтом мистера Гармена „Леріна", що припливає до острова що тижня. Життя мешканців острівчика справді ідилічне. Передовсім не платять податків, не знають, що то час. У цілій державі є лише чотири годинники, з тих один на церковній вежі.

— Що можемо почати з годинниками? — питаються мешканці тієї щасливої закутини, що не знають строгих законів. Вони вільні й свобідні.

З чогож жиють ті люди? Жиють із туристів, яких тут повисельно кожного літа. Та турист не сміє задержуватися довго на острові. Мистер Гармен не дає йому дозвіл на побут. Цікава є церква, в якій може поміститися двісті людей. Мистер Гармен старається, щоби на острові все було по новітньому. Мешканці мають електричне світло й телефон.

Раз трапилося, що англійська влада хотіла арештувати одного горожанина тієї ліліпутної держави, як підозрілого в убивстві. Англійський моторовий човен причалив до берега. Поліція зажадала видачі підозрілого. Справою занявся мистер Гармен, сказав, що підозріння неоправдане та відмовив видати свого горожанина чемно, але енергічно. Колиб на островові приключилося якє вбивство, то горожани самі судитимуть убийника, засудять його на смерть. Кажуть, що в дуже давних часах стручували там засуджених із одної скелі, в яку бють дикі филі.

КАРІН МІХАЕЛІС ПРО ЗВІРЯТ І ДІТЕЙ.

Славна данська письменниця Карін Міхаеліс (авторка твору „Небезпечний вік") говорить цікаве про звірят і дітей. Подаємо тут короткий зміст.

Згадує, що діти, від яких вимагаємо, аби були ніжні та моральні, від наймолодших літ не бачать лише самі муки та терпіння звірят. Письменниця наводить приміри, як люди бють псів, шкробають ножем на-пів живі риби, мучать коней і т. д.

У противагу того пригадує прихильність звірят до людей. Згадаймо лише собак, що з вірности гинуть на гробі своїх господарів. Або таке: Один чоловік, засуджений за вбивство на 14 літ тюрми, держав 10 літ у своїй келії горобця. Оба заприязнилися. Та прийшов новий дозорець і випустив птаха. І сталося диво. Випущений горобець цілі два роки вертався до келії до свого бувшого господаря та втішав його в його самотині.

Дитина бачить передовсім у звіряти товариша забави. Цю любов до звірят мы повинні розвивати в дітей. Не гарно теж, що дехто звірятами називами прозиває. Чуємо нераз: „Ти осле!" „Ти слоне!" Або чому слон мав би бути таким маловажним звірем? Та люди звірят не розуміють.

Християнство в своїй науці забуло про звірят. Щойно святий Франц Асизький вчив, що звірята це наші брати. Вище стоять Індійці. Славний провідник Індійців Ганді є приятелем звірят, проповідує індійський культ корови, проголошує веґетеріянізм. Славний індійський письменник Таґор має в свому саді вивірки, що сідають йому на плечі.

Родичі, які позволяють дітям, щоби відривали мухам крила або розкидали муравлища, винні в тому, що їх сини та доньки опісля не мають спочування для людей.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

НЮАРК, Н. ДЖ. Тов. Запорожська Січ, від. 371, повідомляє, що мітінґ відбудеться в годині 8-мій вечером в суботу, 7-го червня, в гали церковній, 49-51 Beacon St. Є важні справи до полагодження. Члени мають вирівнати свої вкладки. — Іван Тарнавський, предс.; Олекса Шумський, секр.

САВТ ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ. Тов. Просвіта, від. 312, повідомляє, що звичайний мітінґ відбудеться в неділю, 8-го червня, точно в годині 4-ій пополудни. Не явившийся член в назначеним часі заплатить 50 ц. кари, а урядник 1 дол. — А. Загута, секр.

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 64, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячний мітінґ відбудеться в суботу, 7 червня, в годині 7.30 вечером, під ч. 435 Main St. Кождий член має явитися на сім мітінґу, бо є важні справи до полагодження. Проситься родичів, котрі ще не вписали своїх дітей до Молодечого Союза, нехай впишуть на тім мітінґу. — Іван Вархолюк, предс.; Василь Митвіяс, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. Запорожська Січ, від. 367, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться дня 9-го червня, в годині 7.30 вечером, під ч. 303 Hudson Ave., в гали парохіяльній. Проситься всіх членів явитись на цім мітінґу, бо є много справ до вирішення. Довгуючих членів взивається прийти на цей мітінґ і вирівнати свої залеглости, бо впротивнім разі будуть суспендовані. Проситься членів привести нових членів, бо тепер принимається без оплати вступного. — Н. Сорохтей, М. Микитин, секр.

ШИКАГО, ІЛЛ. Бр. св. Стефана, від. 221, повідомляє, що надзвичайний мітінґ відбудеться в неділю, 8-го червня, в годині 12.30 в полудне, в гали церковній, 2246 Rice & Oakley. Є важні справи до полагодження. Не явившийся член заплатить кари 50 ц., а урядник 1 дол. — Мартин Барабаш, предс.; Петро Лучків, секр.

БАЙОН, Н. ДЖ. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 213, повідомляє своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеться 10 червня, в годині 7-мій вечером. Проситься членів прибути на час, бо є важні справи до полагодження. Також дається до відома членам, що перед мітінґом буде приниматись нових членів, а головно дітей. Довгуючих членів проситься вирівнати свої належитости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Н. Путас, секр.

М. Зощенко.

ХОРІ.

Людина — сотворіння доволі дивне. Ледви чи воно походить від малп. Дідусь Дарвін таки у цьому питанню трохи пробрехався.

Дуже вже у людини вчинки — зовсім, так сказати би, людські. Ніякої схожости, знаєте, із звіриннім світом.

Ось коли звірята говорять якоюнебудь своєю мовою, то ледви чи могли би вони вести таку балачку, яку я якось-то почув.

А було це в лічниці. На амбуляторнім відділі. Я раз на тиждень лікуюся на внутрішні недуги. У доктора Опушкина. Гарний такий, розумний лікар. Я в нього пятий рік лікуюся. І нічого, недуга не гірша.

Так ось приходжу в лічницю. Записують мене семого. Нічого не вдієш, — треба ждати.

Ось сідаю в коридорі на канапці тай чекаю.

І чую — хорі, що тут ждуть, балакають між собою. Розмова доволі тиха, півголосна, без колотнечі.

Один такий дядько, доволі пикатий, в короткім півпальті, каже свому сусідови:

— Це, каже, любий ти мій, може-то в тебе недуга? Гризь? Це плюнути та розтерти — ось уся твоя недуга. Он, у мене, справді так, — недуга. Ти не дивися, що в мене пика повна. Я дуже хорий. Я, може бути, хорий на нирки.

Сусід трохи обидженим тоном каже:

— В мене не лише гризь. У мене ще, може бути — жовчеве каміння.

Пикатий каже:

— Це байдуже. Абож то ці недуги можна рівнати з нирками?

Нараз одна з вичікуючих жінок, в байовій хустці, уразливо говорить:

— Ну чому, хочби і нирки. У мене рідна племінниця хорувала на нирки — і нічого. Навіть шити та прасувати могла. А при вашій пиці недуга ваша мало небезпечна. Ви не можете вмерти через тую вашу недугу.

— Я не можу вмерти?! Чули ви? Вона каже, я не можу вмерти через тую недугу. Богато ви розумієте, громадянко! І ще мішається у медичні розмови.

Громадянка каже:

— Я вашої недуги не понижую, товаришу. Це недуга також самостійна. Та я тому говорю, що в мене, може бути, серіозніша ніж ваші ріжні нирки. В мене — рак.

Пикатий каже:

— Ну й що, — рак, рак. Це важне, який рак. Иниший рак — зовсім не шкідливий рак. Він може до пів року пройти.

Від такої незаслуженої обиди громадянка зовсім поблідла та затряслася. Потім сплеснула в долоні тай сказала:

— Рак до пів року! Ну, не знаю, якого це ти рака бачив? Бач, пику вилас при своїй недузі...

Пикатий громадянин хотів відповісти обидженій жінці, та махнув рукою і відвернувся.

Тут один громадянин усміхнувся тай каже:

— А по правді, громадяне, чого ви тут розхвалилися?

Хорі глянули на того, що це сказав, і мовчки вижидали черги.

Винагородив шкоду. Славний німецький композитор Христофор Вілібальд Ґлік, переходячи вулицею св. Гонорія в Парижі, збив не хотячи шибу в крамниці, вартости півтретя франка. Ввійшов до крамниці та спитав, скільки має заплатити.

— Два і пів франка, — відповів купець.

Композитор дав пять-франківку. Купець не мав здачі, тому хотів піти зміняти пятьфранківку.

Ґлік відповів, що не треба міняти, бо зараз вирівнає рахунок. Кажучи це — збив другу шибу.

—о—

З побожности. — Що це у вас нині рано, пані Швакова, була така авантюра?

— Та нічого такого страшного, пані Канарчукова, мій чоловік хотів іти до церкви тай увесь час кляв, бо не міг ніде найти молитвенника, десь задівся.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ